

Dostępność parków przyrodniczych uczestniczących w projekcie „Obszar chroniony obszar dostępny”

1. Białowiecki Park Narodowy (BPN)

Do wszystkich budynków i ich udostępnionych pomieszczeń mają wstęp osoby z psem asystującym. W budynkach znajdują się tyflomapy z rozkładem pomieszczeń z oznaczeniami w alfabecie Braille’a. Można skorzystać z dostępnych toalet, usługi tłumacza Polskiego Języka Migowego (PJM) online oraz z przenośnych pętli indukcyjnych dla osób słabosłyszących. Ewakuację osób z niepełnosprawnością zapewniają krzesła i materace ewakuacyjne, a w terenie maty ewakuacyjne. Budynki są oznakowane w sposób kontrastowy dla osób słabowidzących oraz część z nich posiada defibrylatory AED (z ang. Automated External Defibrillator, mogą z niego skorzystać nawet osoby bez przeszkolenia).

Osoby ze szczególnymi potrzebami mogą w Parku odwiedzić:

- Muzeum Przyrodniczo-Leśne - w budynku jest winda wyposażona w system informacji głosowej i przyciski w alfabecie Braille’a oraz platforma umożliwiająca wjazd osobom poruszającym się na wózkach, na piętro wystawy stałej. Na czas zwiedzania można bezpłatnie wypożyczyć chodzik lub wózek inwalidzki. Są dostępne broszury na temat atrakcji turystycznych dostosowane do potrzeb osób słabowidzących. Można korzystać z audioprzewodników z regulacją głośności i systemu tourguide poprawiającego komunikację przewodnika z grupą.
- siedzibę biura BPN - osoby poruszające się na wózkach mogą dostać się do pomieszczeń biurowych za pomocą podjazdu przed budynkiem i windy w muzeum (biuro i muzeum mieszczą się w jednym budynku). Pracownicy zapewniają wsparcie podczas zwiedzania, wsparcie techniczne przez kontakt telefoniczny, korespondencyjny oraz mailowy. Informacje na stronie internetowej są w PJM, tekście łatwym do czytania (ETR) i tekście do odczytu maszynowego. Zapraszamy do uzyskania szerszych informacji [o ofercie parku](#).
- Rezerwat Pokazowy Żubrów - nawierzchnia alejek umożliwia poruszanie się wózkiem inwalidzkim, platformy widokowe są wyposażone w podjazdy. Przy wejściu na teren z zagrodami zwierząt znajduje się tyflomapa z informacją głosową, a przy zagrodach tabliczki w alfabecie Braille’a z naniesionymi wypukłymi kształtami tropów zwierząt do dotykowego poznawania. W budynku jest platforma dla wózków inwalidzkich umożliwiająca dostanie się do części stanowisk multimedialnych osobom na wózkach. Wysokość stołów i ekranów multimedialnych jest dostosowana do wysokości osób na wózkach i osób niskorosłych. Do zwiedzania można wypożyczyć wózek inwalidzki, chodzik i napęd elektryczny do wózków inwalidzkich.

Lider:

Partnerzy projektu:

- Obręb Ochronny Rezerwat - fragment trasy turystycznej „Do Dębu Jagiełty”, prowadzący po leśnej ścieżce jest częściowo dostępny dla osób na wózkach. Zwiedzanie obszaru leśnego parku dla osób z trudnościami w poruszaniu się, jest możliwe bryczką. Wjazd bryczką na trasę turystyczną organizują lokalne biura turystyczne. Osoby na wózkach mogą poruszać się czarnym i zielonym szlakiem rowerowym, które prowadzą po drogach leśnych. Dostępne są również fragmenty innych szlaków pieszych, w szczególności odcinek Carskiej Tropiny od parkingu przy Kosym Moście do wieży widokowej. Osoby słabowidzące zwiedzające teren pod opieką pracowników parku mogą skorzystać z lornetek i lup ułatwiających obserwacje przyrodnicze.
- Dział Naukowo-Edukacyjny - wejście do zabytkowego budynku Ośrodka Edukacji Przyrodniczej osobom poruszającym się na wózkach umożliwia przenośna rampa podjazdowa. Budynek siedziby Biblioteki BPN wyposażony jest w windę. W bibliotece BPN osoby słabowidzące i niewidome mogą skorzystać z powiększonej klawiatury i myszy typu Big Track, powiększalnika umożliwiającego pracę z powiększonym tekstem i autolektora Braille'a.
- Park Pałacowy - nawierzchnia alejek spacerowych piaszczysta, utwardzona. Poprowadzone po terenie ścieżki edukacyjne są dostępne dla osób na wózkach. Na terenie Parku znajduje się dużo ławeczek – miejsc odpoczynku dla osób starszych i mających trudności w poruszaniu się.

2. Nadnidziański Park Krajobrazowy

Główną atrakcją dostępną dla osób ze szczególnymi potrzebami jest kompleks budynków Ośrodka Edukacyjno-Przyrodniczego, w którym znajdują się m.in. strefa noclegowa z łazienkami na ok. 60 miejsc, laboratorium oraz część biurowo-administracyjna. Na terenie obiektu jest winda i dostępna toaleta. Osoby z niepełnosprawnościami mogą również uczestniczyć w zajęciach prowadzonych na sali edukacyjno-konferencyjnej.

Obiekt jest wyposażony w tyflomapę zewnętrzną i wewnętrzną, plany tyflograficzne i przewodniki w alfabecie Braille'a dla indywidualnego turysty, pętlę indukcyjną, wózek terenowy elektryczny, nakładki z napędem do tradycyjnych wózków inwalidzkich, rowery elektryczne tandemy i pojedyncze.

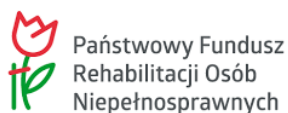
Otoczenie budynku (ścieżki komunikacyjne wykonane z kostki brukowej) zapewnia możliwość poruszania się osobom na wózkach. Jest możliwość zwiedzania i korzystania z obiektów edukacyjnych jak: zagroda dla zwierząt, woliera dla ptaków, altana edukacyjno-rekreacyjna z miejscem do grillowania, stacyjka kolejki wąskotorowej, ogródki edukacyjne.

W strefie parkowania wydzielono miejsca parkingowe dla osób z niepełnosprawnościami.

W budynku jest restauracja z kuchnią lokalną z menu dla osób z nietolerancją pokarmową.

Lider:

Partnerzy projektu:

Ministerstwo
Klimatu i Środowiska

Ośrodek można zwiedzać z przewodnikiem lub z wykorzystaniem audioprzewodnika z audiodeskrypcją oraz z wersją dla dzieci i dorosłych zarówno w języku polskim jak i angielskim.

Jedną z atrakcji przygotowaną dla osób słabowidzących, niewidomych lub poruszających się na wózkach inwalidzkich jest ogród sensoryczny, czyli rabata z różnorodnymi roślinami dająca możliwość stymulacji sensorycznej. Na wieży obserwacyjnej zamontowana jest kamera obrotowa, a jej obraz jest możliwy do odtworzenia poprzez kod QR. Na zajęciach edukacyjnych wykorzystywane są lupy elektroniczne oraz pomoce dydaktyczne w postaci zestawu skał, okazów i skamieniałości Ponidzia wyeksponowane w taki sposób, że osoby z dysfunkcją wzroku mają możliwość poznawania ich przez zmysły dotyku, zapachu i smaku.

Przy ścieżkach edukacyjnych tablice informacyjne zawierają dodatkowe nakładki w formie płaskorzeźby wraz z informacją w alfabecie Braille'a.

Zespół Świętokrzyskich i Nadnidziańskich Parków Krajobrazowych posiada bogatą ofertę edukacyjną skierowaną do różnych grup wiekowych oraz dla osób z różnymi dysfunkcjami. Zachęcamy do odwiedzenia [strony internetowej parku](#).

3. Mazurski Park Krajobrazowy

Siedziba Dyrekcji Parku mieści się w zabytkowym budynku we wsi Krutyń. Przy niej funkcjonują Ośrodek Edukacji Przyrodniczo-Kulturowej z Izbą Przyrodniczą oraz Ośrodek Okresowej Rehabilitacji Bocianów. Do budynku prowadzi jedno wejście przystosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Na parterze nie ma barier architektonicznych. Do sali edukacyjnej na piętrze można dostać się przy pomocy schodołazu.

Na parterze znajduje się toaleta dla osób z niepełnosprawnościami. Budynek wyposażony jest w defibrylator AED, rampy dla wózków oraz oznakowane drogi ewakuacyjne. W budynku znajduje się wewnętrzny kiosk informacyjny dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Do zadań edukacyjnych wykorzystywane są modele przestrzenne dziko występujących organizmów na terenie parku oraz specjalne mapy przedstawiające linie brzegowe i ukształtowanie głębokości wybranych jezior.

W ogrodzie przy Ośrodku Edukacji Przyrodniczo-Kulturowej znajduje się grające drzewo (dendrofon), dzięki któremu osoby niewidome, słabowidzące i z niepełnosprawnością intelektualną mogą nauczyć się rozpoznawania podstawowych gatunków drzew po odgłosie wydawanym przez urządzenie.

Lider:

Partnerzy projektu:

Ministerstwo
Klimatu i Środowiska

Na szlakach parku zamontowane są oznakowane ławki do odpoczynku dla osób z niepełnosprawnościami. Dostosowana jest również ścieżka dydaktyczna w rezerwacie „Zakręt”, na której jest utwardzona powierzchnia.

Działa aplikacja mobilna możliwa do pobrania ze [strony parku](#) - audioprzewodnik, a także ogólnodostępny kiosk multimedialny z dedykowaną aplikacją ułatwiającą poznanie siedziby i jej otoczenia.

Pracownicy parku są przeszkoleni zakresu obsługi klienta ze szczególnymi potrzebami, udzielania pierwszej pomocy i użycia defibrylatora.

4. Park Krajobrazowy Orlich Gniazd

W parku znajduje się ścieżka sensoryczna „Strefa zmysłów w Parku Krajobrazowym Orlich Gniazd” - specjalnie zaprojektowana przestrzeń, której celem jest stymulowanie zmysłów i zachęcanie do eksploracji sensorycznej. Na wybrukowanej ścieżce znajdują się m.in. plastry, dendrofon, piaskownica z nadstawką, tablice interaktywne, a także drewniane donice z roślinnością. Wszystkie te elementy stymulują zmysły wzroku, słuchu, a nawet smaku.

W Ośrodku Edukacyjno-Naukowym ZPKWŚ w Smoleniu znajduje się jeden pokój (noclegowy) dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Budynek nie ma progów i barier architektonicznych, ma miejsca parkingowe i ciągi komunikacyjne. Jest wyposażony w urządzenia do obsługi osób z niepełnosprawnościami i pomoce dydaktyczne.

W parku są prowadzone warsztaty stacjonarne i terenowe dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym dla seniorów jako forma aktywizacji. Warsztaty obejmują zagadnienia związane ze środowiskiem przyrodniczym parku. Są to m.in. warsztaty edukacyjne – „zooterapia”, plener malarski, zajęcia ceramiczne. Więcej informacji można uzyskać w [materiałach informacyjnych parku](#).

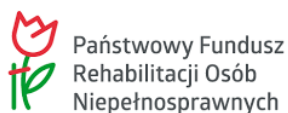
Park ma [aplikację mobilną](#) mającą na celu popularyzację walorów przyrodniczych i krajobrazowych parku.

5. Żywiecki Park Krajobrazowy

Ośrodek Edukacyjny Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego w Żywcu znajdujący się na terenie parku nie ma barier komunikacyjnych; jest wyposażony w sprzęty dydaktyczne wykorzystywane podczas warsztatów przyrodniczych z osobami z niepełnosprawnościami. W ośrodku są dostępne toalety.

W otoczeniu znajduje się sensoryczna ścieżka przyrodnicza, która umożliwia w pogodne dni realizację warsztatów poza salami dydaktycznymi. Na trasie ścieżki znajdują się między

Lider:

Partnerzy projektu:

Ministerstwo
Klimatu i Środowiska

innymi rośliny o walorach sensorycznych, które umożliwiają, głównie osobom niewidomym, zaprezentowanie różnorodności cech roślin przez dotyk i zapach. Specjalna mapa (tzw. mapa hipsometryczna) umożliwia zaprezentowanie ukształtowania terenu parku.

Istotnym elementem wykorzystywanym podczas warsztatów przyrodniczych z osobami z niepełnosprawnością są okulary z rzeczywistością wirtualną. Przygotowane odpowiednio filmy o tematyce związanej z przyrodą parku pozwalają osobom, które nie mają możliwości pobytu w górach (osoby na wózkach inwalidzkich, z problemami w poruszaniu się, itp.) na kontakt z przyrodą na wysokości powyżej 1500 m n.p.m.; dają możliwość pobytu przy górskich potokach oraz w rezerwacie przyrody, pocucia przestrzeni na górskich halach i polanach. Dla osób niesłyszących są również filmy tematyczne z napisami.

Edukacja przyrodnicza kierowana do osób z niepełnosprawnościami realizowana przez Ośrodek w Żywcu to również inne formy edukacyjne, takie jak konkursy plastyczne i malarskie, plenery malarskie czy też plenerowe gry przyrodnicze. Te formy dydaktyczne również pozwalają na zaprezentowanie piękna przyrody Żywieckiego Parku Krajobrazowego.

Ośrodek realizuje warsztaty dla osób z niepełnosprawnościami od kilku lat; współpracuje w tym zakresie z specjalnymi ośrodkami szkolno – wychowawczymi, środowiskowymi domami samopomocy i centrami rehabilitacyjno – edukacyjnymi. Warsztaty obejmują zagadnienia ściśle związane z tematyką przyrodniczą i prowadzone są przez edukatora Służby Parku Krajobrazowego.

[Park ma aplikację mobilną](#) mającą na celu popularyzację walorów przyrodniczych i krajobrazowych parku.

6. Wigierski Park Narodowy

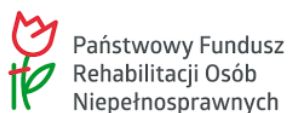
Wigierski Park Narodowy (WPN) dba o zapewnienie dostępności swojej oferty. Bezpośrednio przy Dyrekcji Parku w Krzywem znajduje się trasa dostępna dla osób ze specjalnymi potrzebami (fragmenty ścieżek Las i Suchary).

Wejście główne do siedziby Dyrekcji WPN znajduje na poziomie gruntu (nie ma schodów) i jest dostępne dla osób poruszających się na wózku. Osoby mają stąd dostęp do wystawy przyrodniczej oraz do punktu informacji turystycznej i obsługi klienta. Podczas zwiedzania wystawy można pobrać audioprzewodniki dla osób niewidomych i słabowidzących. Do budynku można wejść z psem asystującym.

Na ścieżce edukacyjnej "Las", w atrakcyjnych punktach trasy, zamontowano zmodernizowane kładki poprawiające bezpieczeństwo osób z niepełnosprawnością wzroku i tych, które mają problemy z poruszaniem się. Nad jeziorkiem „Suchar II” wyrównano i utwardzono dojście od głównej drogi, a także stworzono miejsce odpoczynku. Na ścieżkach

Lider:

Partnerzy projektu:

Ministerstwo
Klimatu i Środowiska

edukacyjnych ustawiono ławki. Na trasie są punkty informacyjne z mapą tyflograficzną oraz tablicami ze znakami do komunikacji alternatywnej.

Dzięki szkoleniom m.in. z metod komunikacji wspomagającej i alternatywnej AAC oraz z wykorzystywania programów Boardmaker i CoughDrop, pracownicy parku prowadzą szereg zajęć dla dzieci i młodzieży z problemami w komunikacji werbalnej.

W wypożyczalni sprzętu turystycznego są m.in. rowery elektryczne, wózki terenowe, przyczepki i specjalne przystawki elektryczne dla wózków inwalidzkich. Sprzęt udostępniany jest nieodpłatnie osobom z niepełnosprawnościami oraz seniorom (powyżej 65 roku życia). Więcej informacji jest na stronie [Wigierskiego Parku Narodowego](#).

Szczegółowe informacje nt. udogodnień, dostępności parku dla osób ze szczególnymi potrzebami w tym dla osób z niepełnosprawnościami można znaleźć w „Przewodniku dostępności Wigierskiego Parku Narodowego dla osób ze specjalnymi potrzebami”, który można pobrać na powyższej stronie.

7. Trójmiejski Park Krajobrazowy

Na obszarze leśnym w „Zajęczej Dolinie” znajduje się dostępna ścieżka dydaktyczna. Wykorzystując naturalne walory i ukształtowanie terenu zastosowano rozwiązania edukacyjne. Zamieszczono tablice, płaskorzeźby i murale, które przybliżają naturę parku. Na ścieżce znajduje się dużo dostępnych ławek. Ścieżka posiada [dedykowaną aplikację](#) „Zajęcza Dolina”, zawierającą poza standardowym modułem - moduł dla osób niesłyszących, niewidomych oraz osób z niepełnosprawnością intelektualną.

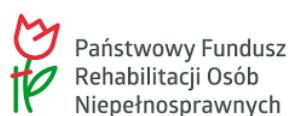
Stworzone elementy edukacyjne są tak zaprojektowane, by zaspokoić potrzeby różnych użytkowników. Dla osób niewidomych i słabowidzących są płaskorzeźby w skali 1:1 przedstawiające m.in. ptaki, płazy i tropy zwierząt, których można dotykać. Dla użytkowników niesłyszących w aplikacji „Zajęcza Dolina” są filmy w PJM opisujące każdą tablicę edukacyjną. Również w aplikacji znajdują się opisy tablic w ETR ułatwiające zrozumienie treści edukacyjnych osobom z niepełnosprawnością intelektualną.

Zajęcia prowadzone są według scenariuszy z uwzględnieniem różnego rodzaju niepełnosprawności.

Pracownicy i edukatorzy są przeszkoleni w zakresie savoir vivre, pracy z osobami z niepełnosprawnością, organizacji dostępnych wydarzeń, udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej.

W siedzibie parku jest dostępna toaleta i właściwie oznakowane miejsce postojowe przy ścieżce edukacyjnej.

Lider:

Partnerzy projektu:

Ministerstwo
Klimatu i Środowiska

Na [stronie internetowej](#) parku znajdują się materiały do samodzielnego zwiedzania parku, na przykład opisy ścieżek przyrodniczych (Dolina Samborowo, Doliny Oliwskie, Zajęczym Szlakiem).

8. Narwiański Park Narodowy

W Narwiańskim Parku Narodowym są dwa obiekty dostosowane do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami.

W Ośrodku Edukacji Przyrodniczej Młynarzówka w Kurowie znajduje się ekspozycja przyrodnicza Narwiańskiego Parku Narodowego i informacja turystyczna. Są także prowadzone zajęcia edukacyjne. Przed budynkiem znajduje się miejsce parkingowe dla osób z niepełnosprawnościami oraz podjazd. Informacja turystyczna jest wyposażona w przenośną pętlę indukcyjną. W Ośrodku znajdują się czytelne, kontrastowe oznakowania pomieszczeń, schodów i elementów mogących zagrażać osobom słabowidzącym.

Orientację przestrzenną ułatwiają plany tyflograficzne z wypukłym drukiem i w alfabecie Braille'a. Ekspozycja przyrodnicza jest dostosowana do osób z niepełnosprawnościami. Zwiedzanie rozpoczyna film pt. „Jak powstała dolina Narwi”. Jest przetłumaczony na język migowy i ma napisy. Film i wystawa mają audiodeskrypcję. W Ośrodku są pomoce dydaktyczne do zajęć edukacyjnych oraz zagospodarowane patio, które stanowi zarówno miejsce odpoczynku jak i prowadzenia działań edukacyjnych. Więcej informacji można uzyskać na [stronie parku](#).

Siedziba dyrekcji parku znajduje się w zabytkowym dworze w otoczeniu urokliwego parku przydworskiego. W pobliżu znajdują się również pole biwakowe wraz z zapleczem sanitarnym. Budynek jest wyposażony w łazienkę dla osób z niepełnosprawnościami i utwardzone dojście do budynku. W parku przy budynku dyrekcji znajduje się oznakowanie oraz plan tyflograficzny z informacjami dźwiękowymi.

9. Gostyńsko-Włocławski Park Krajobrazowy

Pracownia Dydaktyczna parku ma zewnętrzną platformę dla osób z niepełnosprawnościami. Są podjazdy do altany oraz wiaty na terenie Ogrodu Edukacyjnego „Rycokowy Zakątek”. Obiekt oznakowany jest w alfabecie Braille'a i jest wyposażony w podstawowe sprzęty zapewniające bezpieczeństwo osobom odwiedzającym (np. krzesło ewakuacyjne, defibrylator), dodatkowe poręcze, taśmy kontrastowe, chodziki terenowe.

Aby umożliwić korzystanie z oferty edukacyjnej parku osobom niewidomym i słabowidzącym informacje na tabliczkach są umieszczone w alfabecie Braille'a. W parku są tyflografiki pomocne podczas zajęć z osobami niewidomymi.

Lider:

Partnerzy projektu:

Ministerstwo
Klimatu i Środowiska

Osoby niedosłyszące oraz głuche mogą uczestniczyć w spotkaniach z udziałem tłumacza języka migowego. W parku jest pętla indukcyjna. Park organizuje dedykowane spotkania edukacyjne opierające się na tematyce przyrodniczej skierowane zarówno do osób z niepełnosprawnościami, jak i osób starszych. W celu poprawy samopoczucia, rozwoju intelektu, a także zwiększenia sprawności motorycznej osób z zaburzeniami ruchowymi i psychicznymi organizowane są zajęcia, które określone zostały w ramach oferty edukacyjnej Gostynińsko- Włocławskiego Parku Krajobrazowego, są to m. in.:

- aromaterapia- poznajemy zapachy przyrody,
- zajęcia plastyczne z wykorzystaniem kolorów, faktur, kształtów, konsystencji (sensoplastyka) umożliwiające twórcze doświadczanie rzeczywistości,
- rola roślin w przyrodzie- warsztaty ogrodnicze,
- ogród pełen gier i zabaw,
- modelowanie 3D – „stwórz swój wymarzony park”,
- park „po omacku”- dotykowe zapoznanie z przyrodą,
- boso przez park- przyrodnicza podróż przez „Rycykowy Zakątek”,
- interaktywnie z niepełnosprawnością,
- drzewa i ich znaczenie w wierzeniach i zwyczajach ludu,
- las i jego struktura,
- ptasia edukacja - o ptakach i ich głosach,
- walory przyrodnicze, historyczne i kulturowe GWPK,
- formy ochrony przyrody na terenie GWPK,
- skarby z ula - wartość, smak i zastosowanie,
- rady na odpady - po co i jak segregować śmieci,
- fascynujący świat skał i minerałów - jak je rozpoznać i skąd się wzięły,
- odloty, czyli rzecz o ptakach - obserwacje ornitologiczne w terenie.

10. Ojcowski Park Narodowy

W Ojcowskim Parku Narodowym (OPN) znajdują obiekty i udogodnienia dostępne dla osób ze szczególnymi potrzebami.

- Centrum Edukacyjno-Muzealne OPN z ekspozycją przyrodniczą. Ekspozycja znajduje się na parterze i pierwszym piętrze zabytkowego budynku Hotel pod Łokietkiem i jest w pełni przystosowana do potrzeb osób ze niepełnosprawnością ruchową. Dojście do budynku jest płaskie i równe, wjazd jest płaski, a budynek jest wyraźnie oznakowany. Drzwi i pomieszczenia mają odpowiednią szerokość; jest dostępna winda, dostosowana toaleta znajduje się na parterze. Schody oznaczone są zmienną fakturą. Stanowiska do zdjęć 3D mają możliwość regulacji. Zwiedzanie odbywa się przy pomocy lektora, jest więc dostępne

Lider:

Partnerzy projektu:

dla osób z dysfunkcją wzroku. Dodatkowo część gablot zawiera podpisy, co usprawnia zwiedzanie osobom głuchym i niedosłyszącym. Pomieszczenia są zaaranżowane w sposób uporządkowany, zgodnie ze wskazaniem matrycy. Ośrodek wyposażony jest w przenośne pętle indukcyjne. W ośrodku można obejrzeć filmy edukacyjne z audiodeskrypcją.

- W otoczeniu Centrum znajduje się elektroniczna tablica umożliwiająca poznanie głosów piętnastu gatunków ptaków i ssaków występujących na terenie OPN. Za Centrum znajduje się makietę dotykową próchniejącej kłody, dostępna dla osób ze szczególnymi potrzebami. Z obu elementów można korzystać bezpłatnie przez cały rok.
- Ośrodek Edukacyjno-Dydaktyczny OPN (parter zabytkowego Hotelu pod Kazimierzem) jest przystosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchową przez: odpowiednią szerokość drzwi i pomieszczeń, dostosowaną toaletę, podjazd metalowy. Dojście do budynku jest płaskie i równe, a budynek jest wyraźnie oznakowany. Ośrodek wyposażony jest w przenośne pętle indukcyjne.
- Toaleta w tzw. "Starej Lodowni" w Ojcowie (przy parkingu i Ośrodku Edukacyjnym) oraz toaleta automatyczna przy Jaskini Ciemnej, są dostosowane do osób z niepełnosprawnościami.
- Ogród Ojcowski - zewnętrzna ekspozycja umożliwia turystom zapoznanie się z charakterystycznymi roślinami i siedliskami parku. Wszystkie elementy są zlokalizowane w jednym, łatwo dostępnym miejscu. Głównym zadaniem ogrodu jest ochrona rzadkich gatunków roślin ex situ - poza miejscem ich występowania. Ogród spełnia także funkcję edukacyjną. Ścieżka ogrodu jest płaska, bez progów, umożliwiająca poruszanie się osobom z niepełnosprawnością ruchową;
- Parking "Złota Góra" i "Pod Zamkiem" w Ojcowie, mają oznakowane stanowiska do parkowania dla osób z niepełnosprawnościami. Z obu parkingów możliwe jest dojście publicznymi drogami asfaltowymi do powstającego ogrodu ojcowskiego przy dyrekcji OPN oraz do Parku Zamkowego, gdzie z kolei znajdują się alejki częściowo dostosowane do potrzeb osób z dysfunkcją ruchu, w tym poruszających się na wózkach inwalidzkich.
- "Ścieżka Seniora" w Parku Zamkowym - odcinek ok. 300 m pomiędzy zamkiem w Ojcowie i Ogrodem Ojcowskim a Kaplicą na Wodzie ma:
 - a) dostępną nawierzchnię, platformę widokową i kamienne schody na stawie,
 - b) tablice dotykowe z gatunkami drzew,
 - c) makietę dotykową przedstawiającą tropy zwierząt w alfabecie Braille'a,
 - d) drewniany kącik malucha,
 - e) ławki typu "kłoda" nad Polaną Goplana.
- Pracownicy parku przeszkoleni są m.in. z obsługi turystów z różnymi dysfunkcjami i użytkowania i obsługi systemu pętli indukcyjnych;

Lider:

Partnerzy projektu:

- na [stronie internetowej parku](#) można uzyskać szersze informacje o dostępności architektonicznej.

11. Mazowiecki Park Krajobrazowy im. Czesława Łaszka

Dostępność dla poszczególnych grup osób ze szczególnymi potrzebami jest zapewniona dzięki:

- dostępnej sali kominkowej, która znajduje się na ul. Sułkowskiego 11 w Otwocku. W sali prowadzone są warsztaty i zajęcia edukacyjne. Jest wyposażona w pomoce dydaktyczne do pracy z dziećmi z zaburzeniami sensorycznymi. Sala ma powierzchnię z pętlą indukcyjną;
- prowadzącej do sali kominkowej utwardzonej ścieżce edukacyjnej „Soplicowo bez barier”, która jest przystosowana do poruszania się po niej osób na wózkach. Na terenie ścieżki są kształty zwierząt umożliwiające osobom niewidomym poznanie rzeczywistych wymiarów dzikich zwierząt. Znajduje się tu również miejsce relaksu - drewniana wiata z rusztem ogniskowym;
- dostępnemu przy wejściu do budynku siedziby Mazowieckiego Parku Krajobrazowego, przy którym znajduje się zamontowana na schodach stała pochylnia, a obok niej miejsca parkingowe dla osób z niepełnosprawnościami;
- dostosowanymi do potrzeb osób niewidomych i słabowidzących tablicami edukacyjnymi na ścieżkach Mazowieckiego Parku Krajobrazowego. Przy istniejących tablicach znajdują się tabliczki zawierające informacje pisane alfabetem Braille’a i makiety tyflograficzne przedstawiające wybrane fragmenty parku;
- ścieżce zapachowej i moto – sensorycznej w Ośrodku edukacyjnym „Baza Torfy” w Karczewie. Powstała dla osób z niepełnosprawnościami (psychicznymi i fizycznymi). Rośliny w sposób zintensyfikowany i celowy oddziałują również na zmysły pozawzrokowe. Poza funkcją spacerowo-rekreacyjną ścieżka spełnia także funkcje terapii oraz nauki dla osób z niepełnosprawnościami;
- możliwości wypożyczenia sprzętu, takiego jak rowery tandemy i skutery elektryczne, które umożliwiają sprawniejsze poruszanie się osobom z niepełnosprawnościami po terenie Mazowieckiego Parku Krajobrazowego.

Więcej informacji o działaniach w zakresie dostępności można uzyskać na [stronie parku](#).

12. Tatrzański Park Narodowy

W Tatrzańskim Parku Narodowym znajdują się liczne obiekty i udogodnienia dostępne dla osób ze szczególnymi potrzebami

Lider:

Partnerzy projektu:

Ministerstwo
Klimatu i Środowiska

- Centrum Edukacji Przyrodniczej wyposażone w zaplecze zapewniające dostępność dla osób z niepełnosprawnością ruchową, tzn. podjazd, odpowiednio szerokie drzwi oraz windę. Sale ekspozycyjne zapewniają swobodne przemieszczanie osoby poruszającej się na wózku. W budynku znajduje się przystosowana toaleta z komfortką i pomieszczenie dla matki z dzieckiem oraz sprzęt zapewniający bezpieczeństwo (apteczka, krzesło ewakuacyjne i właściwe oznakowanie). Cały obiekt wyposażony jest w pętle indukcyjne, audioprzewodnik, a sala konferencyjna w pętlę powierzchniową. Centrum posiada również makietę Tatr dla osób niewidomych i słabowidzących. Na zewnątrz, na oknach i elewacji budynku znajduje się wystawa "Ciemność i cisza. O zwierzętach, które nie widzą i nie słyszą".
- Ścieżka poprowadzona w Ogrodzie Roślinności Tatrzańskiej znajdującym się przy budynku Centrum Edukacji Przyrodniczej po istniejących trasach, których nawierzchnia, podjazdy i zakręty dostosowane są dla osób poruszających się na wózkach oraz dla osób z niepełnosprawnością wzroku. Na ścieżce jest pomost ułatwiający dotarcie nad potok i staw, odpowiednią nawierzchnię oraz zabezpieczenia. Zawiera tablice informacyjne i mapę plastyczną. Przy ścieżce znajdują się rzeźby tatrzańskich zwierząt w skali 1:1 wykonane z piaskowca i dostosowane do zwiedzania dotykowego.
- Materiały edukacyjne „Tajemniczy Ogród” są dostosowane do realizacji w różnych porach roku oraz dla uczestników w różnym wieku. Część z konspektów można wykorzystać podczas prowadzenia zajęć z osobami na wózkach inwalidzkich. Oferta parku zawiera zajęcia dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, materiały edukacyjne, gry terenowe oraz wycieczki z przewodnikiem i tłumaczem języka migowego.
- W parku jest zestaw map tyflograficznych TPN dla niewidomych oraz pliki z informacjami dla niewidomych, stanowiące element Atlasu Parków Narodowych w Polsce dla osób niewidomych i słabowidzących. Materiały zostały opracowane w Ośrodku Szkolno-Wychowawczym Polskiego Towarzystwa Opieki nad Ociemniałymi w Laskach, przy merytorycznym udziale pracowników parku.
- Lapidarium Tatrzańskie - zbiór skał i roślin odzwierciedlających geologiczną mapę Tatr - jest dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchową.
- Punkty wejścia na Palenicy Białczańskiej, do Doliny Małej Łąki i Doliny Strążyskiej spełniają standardy obiektów architektonicznie dostępnych (niskie, bez krawężników podjazdy oraz dostosowane toalety) oraz wyposażone są w podblatowe pętle indukcyjne. Ponadto Punkt Informacji Turystycznej ma usługę łączenia się on-line z tłumaczem PJM.
- Szlak w Dolinie Strążyskiej ma wyrównaną nawierzchnię oraz wodopusty zabezpieczone metalowymi kratami ułatwiającymi przejazd. Ze strony parku można pobrać audioprzewodnik po Dolinie Strążyskiej ułatwiający poruszanie się po niej osobom z niepełnosprawnością wzroku. Przy herbaciarni znajduje się makietę dotykową Giewontu

Lider:

Partnerzy projektu:

Państwowy Fundusz
Rehabilitacji Osób
Niepełnosprawnych

Ministerstwo
Klimatu i Środowiska

z opisem w alfabecie Braille'a. Na trasie znajdują się trzy stoły dostosowane dla osób ze szczególnymi potrzebami (z oparciem i możliwością podjechania wózkiem do stołu).

- Szlak do Morskiego Oka ma asfaltową nawierzchnię. Na trasie, po około 7 km, znajduje się pawilon gastronomiczny PTTK (Włosienica) wyposażony w podjazd, dostosowane toalety i komfortkę.
- Nowo otwarte centrum edukacji Tatrzańskie Archiwum Planety Ziemia u wylotu Doliny Kościeliskiej, jest dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchową (windą, dostosowana toaleta, zwiedzanie bezbarierowe).
- Przy dyrekcji parku jest oznaczone miejsce parkingowe dla osób z niepełnosprawnościami, z którego bezpośrednio można wjechać do budynku wyposażonego w windę.
- Osoby z niepełnosprawnością, posiadające niebieską kartę parkingową mogą bez specjalnego zezwolenia wjechać do Kuźnic, gdzie przygotowano dla nich cztery miejsca parkingowe. Również kolej linowa na Kasprowy Wierch jest przystosowana do potrzeb osób poruszających się na wózkach, posiada windę, a osoby niepełnosprawne mogą dojechać samochodem do samej stacji. Na szczycie Kasprowego Wierchu, osoba na wózku inwalidzkim może przejechać na taras widokowy.
- Przez ośrodek czynnej ochrony płazów i gadów w Jaszczurówce, u wylotu Doliny Olczyskiej, poprowadzona jest bezbarierowa, żwirowa ścieżka umożliwiająca swobodne zwiedzanie osobom poruszającym się na wózkach.
- W parku są dostępne materiały edukacyjne oraz [filmy z serii „Tatry od ręki”](#) z ofertą tras tłumaczone na PJM, wraz z napisami i lektorem oraz w wersji ETR.
- Park umożliwia zwiedzanie przez wypożyczenie pojazdów ułatwiających poruszanie się – wózek e-Joelette i Joelette-Kid oraz dwie elektryczne przystawki do wózka inwalidzkiego ręcznego.
- Pracownicy parku są odpowiednio przeszkoleni m.in. w zakresie dostosowania terenów górskich i infrastruktury dla osób z niepełnosprawnościami.

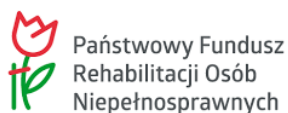
13. Roztoczański Park Narodowy

Roztoczański Park Narodowy ma kilka obiektów dostosowanych do osób ze szczególnymi potrzebami.

- Ośrodek Edukacyjno – Muzealny do zwiedzania przez osoby ze szczególnymi potrzebami. Na poddaszu znajduje się wystawa stała parku „W krainie jodły, buka i tarpana” złożona z kilkunastu dioram prezentujących przyrodę i historię regionu. W ośrodku jest system audioprzewodników, które umożliwiają samodzielne zwiedzanie wystawy. Osoby zwiedzające ośrodek mają możliwość wyboru ścieżek w j. polskim, j. angielskim, z audiodeskrypcją, w PJM oraz specjalną ścieżkę w formie słuchowiska dla rodzin

Lider:

Partnerzy projektu:

Ministerstwo
Klimatu i Środowiska

z dziećmi. Są też nadajniki do dźwiękowej sygnalizacji dla osób niewidomych oraz słuchawki indukcyjne dla osób niedostyszących i niesłyszących.

Sala edukacyjna jest wyposażona w narzędzia edukacyjne pozwalające na prowadzenie zajęć z osobami ze szczególnymi potrzebami z uwzględnieniem osób z wadami wzroku i słuchu m.in. lupy elektryczne, stoliki sensoryczne, panele świetlne, tablice tyflograficzne z opisami gatunków.

W budynku ośrodka wyznaczone są kontrastowe ścieżki dotykowe. Oznakowanie stanowi system ułatwiający orientację przestrzenną dla osób z dysfunkcją wzroku. Wyczuwalno - wizualne oznaczenia pomagają w orientacji osobom słabowidzącym i niewidomym. Na dwóch poziomach budynku są plany tyflograficzne oraz tabliczki informacyjne ułatwiające poruszanie się szczególnie osobom mniej komunikatywnym i otwartym. W parku są dwa napędy elektryczne do wózków aktywnych, które można wypożyczyć w Ośrodku - [szczegółowe informacje o wypożyczeniu](#).

Miejsca postojowe dla osób z niepełnosprawnościami, zlokalizowane są przed Ośrodkiem, i są na tym samym poziomie, co chodnik. Miejsce jest prawidłowo oznaczone, z łatwym dostępem do budynku. Punkty informacji są wyposażone w pętle indukcyjne.

- Ścieżka do stawów Echo (znaki w kolorze czarnym) ma swój początek przy Ośrodku Edukacyjno-Muzealnym w Zwierzyńcu, a koniec na platformie widokowej przy stawach Echo. Na platformę widokową można dostać się również (dzięki pomostowi) z parkingu przy stawach Echo - [szczegółowe informacje o ścieżce do stawów Echo](#). Dalej kierując się trasą rowerową można przejść lub przejechać do „Czarnego stawu”. Dalej główną drogą można dotrzeć do Florianki, gdzie znajdują się Izba Leśna, ścieżka dendrologiczna (nieдоступna dla osób na wózkach) oraz Ośrodek Hodowli Zwierząt. Na terenie całego kompleksu są utwardzone podjazdy, co w znaczący sposób poprawia dostępność.
- Izba Leśna we Floriance jest przystosowana do zwiedzania przez osoby z niepełnosprawnościami. Do wszystkich obiektów są wykonane podjazdy. Wystawy zwiedza się indywidualnie, w poszczególnych pomieszczeniach są umieszczone pulpity z głosem lektora w polskiej i angielskiej wersji językowej.
- Dostępna jest również sieć ścieżek parku o małym stopniu trudności, które stanowią doskonałe miejsce na spacer dla osób starszych lub osób z niepełnosprawnościami (nie są przystosowane dla osób na wózkach ze względu na wystające korzenie, wąskie leśne ścieżki, nierówności terenu) lub rodzin z małymi dziećmi.

Lider:

Państwowy Fundusz
Rehabilitacji Osób
Niepełnosprawnych

Partnerzy projektu:

Ministerstwo
Klimatu i Środowiska

14. Pszczewski Park Krajobrazowy

- Na terenie parku znajduje się Ośrodek Edukacji Przyrodniczej w Pszczewie, który jest dostępny dla osób ze szczególnymi potrzebami. W budynku jest dostosowane wejście i oznakowanie pomieszczeń w postaci linii prowadzących i pól uwagi. Ułatwia to poruszanie się w salach edukacyjnych OEP osobom niewidomym i słabowidzącym. Poręcze przy pochylni oraz przy schodach są wyposażone w nakładki kierunkowe, a na drzwiach są tabliczki z nazwami poszczególnych pomieszczeń oraz wejścia i wyjścia, opisane także w alfabecie Braille’a. Sale edukacyjne są wyposażone w pomoce dydaktyczne, umożliwiające czynny udział osób ze szczególnymi potrzebami w zajęciach edukacyjnych. Znajdują się w nich: dendrofon, tablica z kształtami liści, słupek z obracanymi kostkami, skrzynka z tropami zwierząt, drzewo dźwiękowe „Ptasie trele” oraz pętla indukcyjna pozwalająca na udział w edukacji także osobom niedosłyszącym. Ośrodek ma oznakowany parking dla osób z niepełnosprawnościami i krzesło ewakuacyjne.
- W parku można obejrzeć filmy przedstawiające piękno parku oraz jego walory przyrodnicze, historyczne i turystyczne. Sale dydaktyczne wyposażone są w sprzęt multimedialny, pomoce dydaktyczne i narzędzia do prowadzenia edukacji przyrodniczej.
- [Strona internetowa](#) ma [zakładkę pn. „PPK Bez Granic”](#), gdzie można zobaczyć podcasty (dostępność miejsc turystycznych), mapę (dostępność miejsc oraz atrakcji) i filmy przyrodnicze, jak również wirtualny spacer umożliwiający obejrzenie panoram miejsc atrakcyjnych pod względem turystycznym, historycznym, kulturowym i przyrodniczym.

15. Wdecki Park Krajobrazowy

W ofercie parku znajdują się atrakcje dla osób ze szczególnymi potrzebami.

- Centrum Czynnej Ochrony Wdeckiego Parku Krajobrazowego – budynek ma dostosowane wejście i miejsce parkingowe dla osób z niepełnosprawnościami. Wejście na piętro umożliwia platforma przychodowa, a pomieszczenia obsługi klientów usytuowane są na parterze. W budynku jest toaleta przystosowana dla potrzeb osób z niepełnosprawnościami.
- Tramwaj wodny na Zalewie Żurskim – jest wyposażony w pływający pomost umożliwiający wsiadanie i wysiadanie z tramwaju wodnego.
- Park organizuje dla osób z niepełnosprawnościami spotkania edukacyjne, które opierają się na tematyce przyrodniczej. Park jest wyposażony w wózki terenowe, odbiorniki typu beacon oraz tablice informacyjne, co wzbogaca jego ofertę edukacyjną. Pracownicy przeszli kursy z terapii behawioralnej, czy plastyki sensorycznej i prowadzą zajęcia z wykorzystaniem zmysłów dotyku, zapachu i dźwięku.

Lider:

Partnerzy projektu:

Państwowy Fundusz
Rehabilitacji Osób
Niepełnosprawnych

Ministerstwo
Klimatu i Środowiska

- Podstawowe informacje przekazywane są za pomocą alfabetu Braille'a, odwiedzający mają możliwość uczestniczenia w spotkaniach z udziałem tłumacza języka migowego oraz możliwość zwiedzania wytyczonych szlaków z wykorzystaniem audioprzewodnika.

Wdecki Park Krajobrazowy cały czas stawia na poprawę dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami. Potwierdza to certyfikat dostępności otrzymany w kategorii „Usługi turystyczne/rekreacyjne” i „Dostępność architektoniczna”, o czym można więcej poczytać na [Facebooku Wdeckiego Parku Krajobrazowego](#) i [na stronie parku](#).

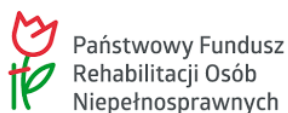
16. Karkonoski Park Narodowy

Karkonoski Park Narodowy wzmacnia swoją dostępność przez następujące działania:

- możliwość wypożyczenia wózków wspomagających osoby ze szczególnymi potrzebami w ośrodkach edukacyjnych Karkonoskiego Parku Narodowego. Park dysponuje:
 - wózkami z napędem elektrycznym w Centrum Informacyjnym KPN w Karpaczu oraz Centrum Przyrodniczo-Edukacyjnym Pałac Sobieszów w Jeleniej Górze,
 - dziecięcymi spacerowymi wózkami inwalidzkimi w Centrum Informacyjnym KPN w Karpaczu oraz w Centrum Przyrodniczo-Edukacyjnym Pałac Sobieszów w Jeleniej Górze, Karkonoskim Centrum Edukacji Ekologicznej w Szklarskiej Porębie,
 - specjalnym wózkiem terenowym dla osób z niepełnosprawnościami w Centrum Informacyjnym KPN w Karpaczu. Chętnych do wypożyczenia zapraszamy do zapoznania się z [ofertą parku](#);
- utrzymywanie sprzętu ratowniczego AED w gotowości do użycia. Jest zamontowany w obiektach na terenie KPN. Pracownicy są przeszkoleni w zakresie udzielania pierwszej pomocy;
- wyposażenie strefy gier i zabaw w ośrodkach edukacyjnych w zabawki, pozwalające na zaangażowanie różnych zmysłów i emocji, tak by w ciekawy sposób umożliwić odbiór treści edukacyjnych podczas warsztatów i zwiedzania lub wydarzeń odbywających się poza ośrodkami KPN;
- umieszczenie specjalnych pulpitów edukacyjnych na dwóch ścieżkach przyrodniczych: „Śląskiej drodze na Śnieżkę” oraz w „Dolinie Wilczego Potoku”, dostosowanych pod względem treści, zdjęć, rycin, rozmiaru, wysokości itp., dla osób o specjalnych potrzebach, zwłaszcza OzN wzrokowymi. Pulpity mają nakładki tyflograficzne, które przedstawiają informacje dotyczące przyrody, topografii terenu, specyfiki obiektów, ułatwiając dostęp do treści edukacyjnych osobom problemami wzrokowymi.
- zwiększanie dostępności zimowej Karkonoszy, które jest realizowane przez pilotażowy program wędrówek na nartach skiturowych. Polega ono na organizacji w warunkach

Lider:

Partnerzy projektu:

Ministerstwo
Klimatu i Środowiska

zimowych przejścia narciarskiego wybranego – bezpiecznego, uzgodnionego indywidualnie do potrzeb i możliwości osoby ze szczególnymi potrzebami fragmentu na obszarze Karkonoszy (KPN lub/i otulina), przy pomocy opiekuna oraz pracownika KPN;

- przeszkolenie pracowników parku w szerokim zakresie pracy z osobami ze szczególnymi potrzebami np. kurs języka migowego. Dzięki temu znają problemy, specyfikę i bariery osób ze szczególnymi potrzebami i ich opiekunów oraz zagadnienia związane z ich uczestnictwem w turystyce, racjonalnymi usprawnieniami i nowymi technologiami wspierającymi dostępność przestrzeni, produktów i usług, podstawami komunikacji bezpośredniej i pośredniej oraz savoir-vivre.

W Karpaczu znajduje się ośrodek edukacyjny - Centrum Informacyjne KPN, udostępniony dla odwiedzających, w którym znajdują się tzw. „Wirtualne wędrówki” popularyzujące turystykę, sprzyjające zaangażowaniu społecznemu osób z niepełnosprawnościami. Dzięki wykorzystaniu wielkoformatowych panoram z terenu Karkonoskiego Parku Narodowego, uzupełnionych o narrację najcenniejszych przyrodniczo rejonów Karkonoszy wyświetlanych przez projektory, można odbyć wirtualny spacer po górach, w którym mogą uczestniczyć osoby w różnym wieku, z różnymi niepełnosprawnościami. Można obejrzeć wiele miejsc, leżących poza szlakami turystycznymi lub takie, które z przyczyn niezależnych od parku są trudno lub w ogóle niedostępne dla osób ze szczególnymi potrzebami. „Wirtualne wędrówki” są wykorzystywane podczas zajęć grupowych, a także przez turystów indywidualnych samodzielnie. W czasie spaceru istnieje możliwość, aby:

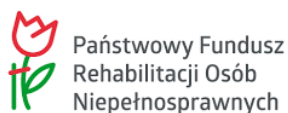
- zajrzeć do wnętrza kotła polodowcowego Małego Stawu,
- podziwiać monumentalne piękno karkonoskich skałek i widoki z najwyższych szczytów,
- stanąć pośród arktycznej tundry na wierzcholinie Karkonoszy,
- oglądać z bliska polodowcowy Wielki Staw, rozległe skalne rumowiska na Czarnym Grzbiecie,
- poznać wiele gatunków rzadkich roślin i zwierząt występujących w Karkonoszach.

Karkonoski Park Narodowy podejmuje szereg działań, zarówno edukacyjnych, informacyjnych, jak i technicznych, architektonicznych mających na celu zwiększenie dostępności terenu KPN oraz ośrodków edukacyjnych, tak by każdy chętny mógł znaleźć coś ciekawego dla siebie. Więcej informacji można uzyskać oglądając poświęcone temu [filmy](#) oglądając [ekspozycję stałą](#) czy wybierając się na [wirtualny spacer po Centrum Przyrodniczo-Edukacyjnym w Pałac Sobieszów w Jeleniej Górze](#).

Szczegółowe informacje o dostępności parków dostępne są na ich stronach internetowych lub w podanych w opisach linkach. PFRON sukcesywnie umieszcza także informacje o dostępności w parkach, które uczestniczyły w projekcie na dedykowanej podstronie

Lider:

Partnerzy projektu:

Ministerstwo
Klimatu i Środowiska

funduszu: [Dobre praktyki dostępności - Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych \(pfron.org.pl\)](https://pfron.org.pl).

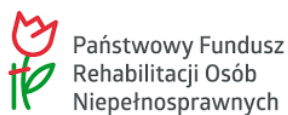
Treść z nagłówka

zestaw logotypów: znak Funduszy Europejskich z napisem Fundusze Europejskie Wiedza Edukacja Rozwój; flaga Polski z napisem Rzeczpospolita Polska; flaga Unii Europejskiej z napisem Europejski Fundusz Społeczny.

Treść ze stopki pisma

zestaw logotypów: napis lider projektu poniżej logo Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych; napis partnerzy projektu poniżej logo Ministerstwa Klimatu i Środowiska oraz logo Global Nature Fund.

Lider:

Partnerzy projektu:

Ministerstwo
Klimatu i Środowiska

